TIPURILE PARTICIPAȚIEI PENALE ÎN DREPTUL PENAL

TYPES OF CRIMINAL PARTICIPATION IN CRIMINAL LAW

CZU: 343.237:343.2 **https://doi.org/10.59295/spd2024j.09**

Radu MERCUȘ,
ORCID: 0009-0005-3940-6280
e-mail: mercusradu@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *Participation in penal law consist from different category,form also in dependence about persons who comits illegal act. Penal Law of Republic Moldova provides at chapter IV, art.43 from general part some category of participation in accordance for implication or complexity action participants when we refer somethink planned given all members group responsabilities finnaly take result.*

Articol is about presentation some issue which society also special institution must implement reform adopt law therefore brake law give sanctions people throw this prevent and concerne criminality.

Acctually subject developed refer different example solution justice in different cases,international law,general statistic in brakes law from national institution throw this develop problem of state also try to prevent given society safety everyday implement different reforms.

Adopt law,respect international law and decision from different european organization, agency or court of justice which take different decision in problem which develop acctually.

All opinion developed at different meeting also comments expressed in personal articols,projects and presentation from teacher,student or scientific person we need to take in consideration implement them given all of us safe,prosperity and development.

Keywords: *organized criminal group, criminal organization (association). participation, , complex participation simple participation.*

Cuvinte-cheie: *grup criminal organizat, organizație (asociație) criminală.participație, , participație complexă participație simplă.*

INTRODUCERE

Săvârșirea acțiunilor/inacțiunilor ce atentează la cele mai vulnerabile norme de conduită socială precum viața,sănătatea sau securitatea statului reprezintă provocări zilnice pentru care societatea și organele de ocrotire a normelor de drept au zilnic de înfruntat situații de conflict pentru care fiind necesar de adoptat măsuri de prevenire și combatere a infracționalității prin alinierea la standartele internaționale fie că semnăm,ratificăm, conformăm deciziilor diferitor oganizații,agenții,instituții a căror decizii sunt obligatorii deoarece vizează drepturile și libertățile omului ,pentru ca stat ne-am angajat să le respectăm sancționând în depedență de situația de conflict inițiată și soluții la probleme cu care se confruntă societatea [p.13].

Subiectul pe care îl abordez în prezenta lucrare reprezintă situația de conflict apărută în societate datorită participării sau implicării persoanelor la săvârșirea faptelor ilicite din mai multe considerente subiective sau obiective cum ar fi complexitatea infracțiunii,mijloacele dobândite în urma săvârșirii infracțiunii,îndeplinirea într-un timp eficient a ilegalităților, organizarea grupurilor de persoane infracționale specializate în diferite domenii vitale pentru stat.

Codul Penal al Republicii Moldova reglementează la art.43[p.1] formele participației unde se menționează următoarele că în funcție de gradul coordonare a acțiunilor participanților se deosebesc următoarele forme de participație:

a) participația simplă ;
b) participație complexă ;
c) grup criminal organizat ;
d) organizație (asociație) criminal [p.12].

Dacă verificăm legislația penală anterioară referindu-ne la Codul Penal abrogat fiind adoptat anterior existenței Republicii Moldova ca stat perioada U.R.S.S regăsim formulări asemănătoare privind tipurile de participare a persoanelor la săvârșirea infracțiunii la art.17 complicitatea și 17/1 denumit organizația criminală art.46-47 din legislația actuală sau una din formele exemplificate la art.43 lit.c) grup criminal și d) organizație(asociație) criminală iar celelate forme de participație menționate din legislația penală în vigoare participație simplă sau complexă identificăm cu termenul de complicitate din legislația penală precedentă [2] cooperarea intenționată la săvârșirea mai multe persoane la săvârșirea unei infracțiunii.

Prin participare simplă presupune că infracțiunea au participat în calitate de coautori,două sau mai multe persone, fiecare realizând latura obiectivă a infracțiunii pe când participația complexă suntem în prezența tuturor categoriile de participanții (autor, organizator, instigator și complice), latura obiectivă a infracțiunii fiind posibilă de realizat de un singur autor sau de doi sau mai mulți autori.

MATERIALE ȘI METODE

Abordarea subiectului, formele de participanții la infracțiune parte componentă a capitolului IV din Codul Penal al Republicii Moldova presupune cercetarea amănunțită a diferitor lucrării științifice elaborate de către profesorii, studenții sau persoane ce activează în organele de drept elaborând diferite lucrări accesibile publicului manuale, monografii, articole, prezentări,decizii în cazuri speciale permițându-ne să ne formulăm concluzii la situația criminogenă precum și modul de soluționare a situațiilor de criză.

Aplicarea diferitor metode de studiu permite cercetarea detaliată a domeniului dat, formele participației penale, o descriere relevantă,cazuri concrete, abordare genereală, individuală sau complexă, permițându-ne să înțelegem caracteristicele generale și factorii definitorii dealtfel cercetarea multilaterală de către cercetătorii științifici,studenții sau cadrele didactice la diferite evenimente fie că sunt la nivel național sau internațional,

pentru general permite organelor abilitate să conlucreze asigurând societății buna organizare,eficiență sau bunăstare.

Materiale de studiu folosite la elaborarea prezentei lucrări cuprinde acte normative,lucrări elaborate de studenți,decizii ale instanțelor de judecată,date statistice sau manuale specializate elaborate de cadrele didactice.Activitatea de cercetare prin aplicarea următoarelor metode cum ar fi istorică, descriptivă,didactică,comparative sau statistică reprezintă aprofundarea și demonstrarea importanței subiectului abordat publicului și propuneri de lege ferenda pentru cazuri de obstrucționare sau organizare eficientă a instituțiilor statului și asigurarea tuturor persoanelor o generalizare a situație la zi realizate scontat datorită implicării active a societății prin simpla cooperare și comunicare.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Participarea la evenimente științifice cum este cazul nostru unde calitatea de cercetor științific pe care o manifestă cadrele didactice,studenții sau persoanele ce activează în domeniu permite să identificăm carențele din anumite domenii,să prezentăm propriile viziuni,să comparăm modul de conviețuire a statelor europene,să propunem diferite mecanisme de prevenire și combatere a infracționalității pentru ca societatea să existe într-o prosperitate, ordine sau pace sufletească.

Descrierea participației simple reieșind din considerentul laturii obiective presupune faptul că în cadrul unei infracțiuni nemijlocit acționează mai mulți autori(coautori) exercitând diferite acțiuni/inacțiuni ilicite cum ar fi distruge,sustrage,nu denunță, organizează,nu acordă ajutor etc., în acest scop infractorii utilizează diferite unelte,arme,substanțe pentru săvârșirea eficientă, deplină a obiectivelor propuse inițial cu referință la art.43 lit.a din Codul Penal al Republicii Moldova.

Aspectul ce privește latura obiectivă a participației complexe art.43 lit.b cuprinde realizarea nemijlocită a activității infracționale de către mai multe categorii de persoane cum ar fi în persoana organizatorului, instigatorului, autorului sau complicelui direcționată spre săvârșirea infracțiunii chiar dacă unul dintre aceștia trebuie să realizeze acțiunea colegului său.

Caracteristica laturii obiective în cazul celor două forme de participație menționate în legea penală se referă la art.46 și 47 grupul criminal și respective organizația criminal se manifestă prin îndeplinirea mai multor acțiunii de către membri cum ar fi sustragerea bunurilor dintr-o încăpere, cum ar fi infracțiunea de jaf art.187 sau delapidarea averii străine art.191 din Codul Penal al Republicii Moldova fiecare participant la infracțiune fie că este organizator,complice,instigator reprezintă coautor al faptei nemijlocit.

Formele participative cum cea simplă și complexă sub aspectul laturii subiective reprezintă intenția coautorilor, reprezentă înțelegerea prealabilă a autorilor infracțiunii de a săvârși ceva de regulă reprezintă ceva în comun, complex,personal nerealizabil datorită trăsăturii infracțiunii sau după conținutul juridic necesită participarea organizatorică a mai multor indivizi chiar dacă pe parcusul realizării activității criminale scopul unui dintre aceștia parțial schimbă intenția inițială a grupului [p.7].

În depedență de complexitatea faptei cercetarea laturii subiective în cazul categoriilor participației penale menționăm faptul că grupul criminal organizat art.43 lit.c și art.46 presupune înțelegerea prealabilă de către membrii grupului de a săvârși acțiuni ilegale în comun fiecărui membru a grupului își manifestă propriile sale intenții criminale reieșind din scopul urmărit.

Caracterizând latura subiectivă manifestată în cadrul următoarei forme participative organizația(asociația) criminal art.43 lit.d) sau 47 din Codul Penal al Republicii Moldova scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a controla,în alte forme,în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice,financiare sau politice astfel menționează legislația penală.

Un exemplu elocvent prin care instanța de judecată s-a expus cu privire la încălcarea art.42 alin.2, art.43 lit.c, art.46 și art.322 alin.(1) Cod Penal cu liberare de pedeapsă penală cu expirarea termenului de prescripției inculpatul a fost găsit vinovat de trasmiterea obiectelor interzise persoanelor din instituțiile penitenciare participând în calitate de autor transmițând bunuri persoanelor condamnate cum ar fi telefoane sau cartele SIM însă procesul penal a încetat din motivul expirării termenului de prescripție tragerii la răspundere penală [p.11].

CONCLUZII

Subiectul abordat în prezenta lucrare formele participației penale are drept scop cercetarea amănunțită a diferitor lucrări,decizii, opinii a diferitor categorii de savanți din dreptul național sau internațional pentru ca organele de ocrotire a normelor în drept să soluționeze situațiile incerte , conflictuale sau problematice prin contribuția fiecăruia dintre noi prin evenimentele la care dezbatem diferite subiecte existențiale, per final sugerând concluzii sau recomandării de realizare efiecientă a organizării statului sau societății per ansamblu.

Descrierea tipurilor de participare presupune deosebirea de alte categorii participative,esența acestora,rezultatele obținute,măsuri de prevenire și combatere a infracționalității de către organele ocrotire a normelor de drept pentru securitatea statului referindu-ne la instituțile publice care interacționează zilnic cu cetățenii asigurând buna guvernare, organizarea și protecția tuturor persoanelor față de factorii nocivi interni și externi.

Caracteristica generală a formelor participative relevă următoarele categorii reglementate de legislația penală sau literatura științifică cum ar fi participație simplă,participație complexă,grup criminal organizat, organizație(asociație) criminală. Participația nereușită nu este participație penală, deoarece lipsește, ca atare, acea cooperare conștientă și volitivă între participanți. Respectiv, în lipsa autorului, conduita cvasi-organizatorului, cvasi-instigatorului și a cvasi-complicelui nu mai poate fi apreciată prin prisma instituției participației penale[p14].

Participarea persoanelor la diferite activăți criminale reprezintă provocări pentru organele specializate zilnic trebuie să adopte măsuri de prevenire și combatere a infracționalității aplicând fiecărei persone tratament personalizat în depedență de situația personală pentru că suntem unici fiecare prin trăsăturile structurale, nivel de educație,modul de trai,origini sau persoanele cu care interacționăm zilnic.

Abordarea subiectului formele de participație penală reprezintă una din prioritățile întregii societăți ,majoritatea infracțiunilor criminale având caracter patrimonial fie că sunt jafuri,tâlhării,escrocherii peste 40% datorită nivelului de dezvoltare a statului dar și a moștenirii, dar trebuie să păstrăm ceea ce avem și să prosperăm îndeplind zilnic activități cu care vom obține rezultate scontate chiar dacă necesită mai mult efort[p.10].

Activitățile de cercetare cu implicarea diferitor categorii de persoane cum ar fi personalul din organele de drept ce își împărtășesc experiența în cazurile examinate cu diferite grade de complexitate, studenți, cadre didactice, cercetori sau orice simplă persoană/cetățean al statului fiind parte componentă a societății prin care poate să își exprime propriile sale opinii , viziuni, obiective a realității, perioade contemporane în care conviețuim majoritatea actualmente.

REFERINȚE

1. Codul Penal al Republicii Moldova adoptat la 18.04.2002, în vigoare la 12.06.2003, Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 2002 Nr.128-129.
2. Codul Penal al Republicii Moldova din 24.03.1961 în vigoare la 24.04.1961 cu modificări și completări până la 17.10.2001, Chișinău 2001.
3. Xenofon Ulianovschi,Participația penală,Chișinău : Garurda-Art, 2000.
4. Xenofon Ulianovschi,Participația la infracțiuni militare,Revista Națională de Drept -2015 –Nr.5 P.2-6 Chișinău : Tipografia SRL "Cetatea de Sus " 2015.
5. Stela Botnaru,Alina Șavga,Vladimir Grosu,Mariana Grama Drept Penal Partea Generală Volumul I,Chișinău : Cartier juridic 2005
6. Conceptul și natura juridică a participației penale,Gladchi Gheorghe
7. Adriana Iancovschi. Formele participației penale.Teză de licență.Chișinău 2022
8. Eugen Bejenaru Despre pluralitatea de infractori și participația penală : aspecte obiective și subiective Studia Universitatis Moldaviae : Revistă științifică: Nr.3(113),2018: Științe sociale, Chișinău 2018.
9. Vârlan Liliana,Participația omproprie, Symposia studentium,Chișinău 2002
10. Date statistice prezentate de Biroul Național de Statistică în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne privind participația penală.
11. Decizii ale instanțelor de judecată cu privire la participația penală. Vizitat:26.06.2024 În:https://instante.justice.md/ro/hotaririle-instantei portalul instanțelor de judecată.
12. Comentariu Alexei Barbăneagră Codul Penal al Republicii Moldova adoptat la 18.04.2002, în vigoare la 12.06.2003.
13. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994 Publicat : 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 78 art. 140
14. Participația nereușită: Concept, forme,studiu comparat,reguli de încadrare,Stanislav Copețchi.